

(0138)



LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagós)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50



DE DIJOUS A DIJOUS

SIGUI en broma, sigui en serio, sembla que 'ls carlistas se bellugan. A la quinta no 'n tenen prou ab las innumerables pallissas que durant el passat sigle varen rebre, y desitjarían qu' en aquest també 'ls ne clavessin unas quantas. Si tant s' hi empenyan, fácil es que quedm satisfets.

No es qu' en concret se sápigra res per ara, pero 'ls insistents rumors que corran, la desaparició d' alguns personatjes significats y una mica de moviment de tropas que aquests días s' ha observat pels voltants de Morella, terreno, com tothom sab, molt abonat per aquestas aventuras, donan lloch á maliciar que alguna cosa deu haverhi.

Els amichs del pretendent ho negan, com de costum, ab la major energia. «Es completament fals—diuhen—que 'ls carlistas intentém res.»

Els carlistas!.. Convé no olvidar que aquestes bútxaras son parents dels frares—molts d' ells segurament fills seus—y 'ls agrada molt imitarlos. ¿Recordan el quiento d' aquell caputxi, que preguntant sobre si pel camí ahont ell se trobava hi havia passat un lladre, responia tranquilament, ficantse las mans á las mànigas: «Per aquí no?»

Possible sería que 'ls absolutistas procedissin avuy ab la mateixa bona fe. Per aquí, no, es á dir, els carlistas no intentan res; pero ¿y 'ls jaumistas? ¿Y 'ls partidaris del fill del héroe d' Oroquieta?

Perque hi ha que tenir en compte la fonda escisió qu' en el partit ultramontá vé dibuixantse. Ja en ell no tothom es súbdit de don Carlos: també don Jaume 'n té bastants.

Per xó hi dit, y torno á repetirho, porque qui te 'l deber de ferho s' hi fixi: fins admetent que 'ls carlistas no tinguin intenció de moure's ¿pot assegurar-se que 'ls jaumistas se troban en el mateix cas?

Creuquin que si del saynete de la suspensió de las garantías no 'n fossim nosaltres las víctimas principals, sería quèstió d' esquinars' hi de riure.

Aferrat el govern á l' idea de que aquesta suspensió ha de continuar, cada cinch minuts ens dona una rahó per cohonestar la seva actitud.

Peró may ens dona la mateixa. Tan aviat diu naps com cols. A las dugas ens explica que la Constitució no pot restablirse porque á Barcelona hi faltan quatre cents civils. A las tres, que las autoritats locals s' hi oposan. A las quatre, que 'ls que s' hi oposan son els directors dels partits polítichs. A las cinch, que si en Weyler volgués... A las sis, que si en Moret no hi posés dificultats...

Es curiós lo que passa en aquest assumpto. Per pendre'ns las garantías, ab cinch minuts de conferencia va havern'hi prou. ¿Suspensem las? Suspenemlas. ¡Ja está fet!.. En cambi, per tornarnos lo que ab tanta facilitat se 'ns va pendre, ni ab cinch senmanas de xerrameca logran els governants posarse d' acort, y tot son obstacles, duptes y contratemps.

¡Tant senzill que sería, si ells volguessin, manifestar rodonament la veritat!

—Senyors—podrían dirnos sense gastar tants embuts:—no 'ns amohinin mes ab aixó de las garantías. Vam suspéndrelas porque sí, y no volém restablirlas... porque no.

Els ministres, en mitj de tot, continúan treballant, seriament empenyats en conseguir la nostra regeneració.

La veu del poble



—Aya, señor Canalejas, despertis, y altra vegada á la feyna: ja ha dormit prou.

¿Que ho duptan? Donchs escoltin:

«A Guadalajara 's prepara un banquet dedicat al ministre d' Instrucció pública, al qual, per lo menos, hi assistirán mil individus.»

Parlin ara ab el cor á la má. En una nació ahont casi tothom s' está morint de gana ¿no consola aixó de saber qu' encare hi ha mil personas que menján?

PIF-PAF

EL PERVENIR D' ESPANYA



UÉ haurá passat en el llarch temps que ha mediat desde qu' en Sa gasta donant un quiebro dels seus á l' amenassadora quèstió religiosa ab el Vaticá? Perque mirin que 'n fá de mesos que la guilla y 'l mussol—la guilla es la diplomacia papalina y 'l mussol el repre-

sentant d' Espanya—han estat entretinguts en aquest joch de no fer res, fent veure que feyan molt en una quèstió la més grave de las que afectan al modo de ser y al pervenir del poble espanyol.

Mentres tant, á tots els apremis de l' opinió, el govern ha contestat sempre:—Calma! La cosa está arreglantse. Ara á Roma li fan el mánech.

Y á forsa d' esperar y fer badalls de fástich l' opinió s' ha anat enervant; las corporacions religiosas que, segons el Concordat no tenían existencia legal, l' han adquirida havent sigut oficialment registradas, y la plaga monástica ha aumentat extraordina-

cinch mesos qu' en looch de tenir dos rabadáns, (vulgo vicaris) no més n' hi ha un, y encare cada dos por tres el cambian? ¿Es que 'l duenyo de la botiga n' ha fet alguna ó es que hi ha qui s' embutxa els calés que 'l govern paga per las bessas del esmentat rabadá? ¿Qué fa l' eminentíssim aucell de la plassa Nova, que no vigila aquesta menjadora ni s' cuyda de la equitativa distribució del gra? Sort tenen que 'l Delegat de Hisenda dorm una mica fort; que si volgués esbrinar la cosa, potser encare d' alguns quartos que tal vegada 's perden—no per tothom—la nació se 'n aprofitaria,

LA REFORMA DEL CONCORDAT

¿Volen saber de pé á pa sobre aixó tot lo que hi ha? Pues escoltin, que 'l bullit es de debó divertit.

Un día 'l poble al llevarse va comensá á escorcollarse.

—¡Ayay!—va dirse:—¡Está bè! ¡Si no 'm queda cap diné!

Nada, fora tonterías; es precis fé economías.—

Y pensá tot d' un plegat en reformá 'l Concordat.

Ple de seráfich candor se 'n va á trobá 'l Vell Pastor.

—Senyor Sagasta—li diu:— crech que hi ha que fé 'l cap viu.

—¿De veras? Conta, ¿qué passa?

—Que ab l' Iglesia hi gastém massa.

—¿Y qué?—Que ha d' escriure á Roma que ja s' ha acabat la broma.

Convé que 'l clero,—clá y net,— ho fassi més baratet.

Que dels ilustres mitrats ne quedin molts d' emborrats.

Y qu' en las congregaciós hi hagi serias reducciós.—

Don Práxedes va dir:—Bé; demá mateix escriuré.—

Pero, está clá, aixó va dirho ab ánim de no cumplirho.

Pues prou l' home sab de sobra que 'l prometre no fa pobre, y qu' en aquesta nació tot se 'n va en conversació.

Mitj any després de lo dit lencare no havia escrit!

—¿Cóm estém?—deya la gent.

Y ell:—Tot va perfectament.

Crech que la curia romana responderá aquesta senmana.

—¿Y opina que cedirá?

—Casi 's pot assegurar.—

Bressats per 'questa esperansa, el temps anava escoltantse.

Que demá, que 'l mes entrant, que aviat, que ja avisarán...

Mes d' aquí no se 'n sortía; la resposta no venia.

—Avi—un jorn se li va dir:— Aixó aixís no pot seguir.

Vosté ab sas bolas de mel ens está prenent el pé.

Ab tota formalitat, ¿quán s' arregla 'l Concordat?

—No sigueu tan impacients; es sóls qüestió de moments.

—¿Pero es cert que vosté ha escrit?

—¿No fa temps que us no tinch dit?

—¿Y donchs, la resposta?—¡Ah! Poté demá arribará.—

Resumint; que 'l Vell Pastor á la fi va agafar por, y compregué que la guassa ja durava un xiquet massa.

Escriu, donchs, al Pare Sant molt humil y suplicant, referintli la qüestió que tenia ab la nació, y pregantli que li fes el favor d' enviar no més un paper, gros ó petit, ab una mica d' escrit.

El Sant Pare hi cau de plá, y per compláurel ¿qué fé?

Agafa 'l primer paré que á las sevas mans li vé, el fica en un sobre, y ¡papá!, á Espanya, de part del Papa.

L' escrit al ff s' ha rebut, pero ¿saben qué hi ha hagut?

Que 'l Sant Pare, atolondrat per mor de sa molta edat, diu que ha enviat la llista entera de la seva bugadera,

y, es clá, un document aixís ¿cóm se li ensenya al país?

Aquí tenen detallat tot lo que ab aixó ha passat.

Si la explicació no 'ls basta, vajin á trobá en Sagasta.

Qu' encare, Deu me perdó, els ho explicará pitjó.

C. GUMA

UN EXEMPLE



La apareixe á Gamarussia la quadrilla de frares que, expulsats de Fransa, arribaren allí demanant hospitalitat, l' opinió pública va dividir-se en dos bandos.

—No 'ls hem de deixar entrar—deya una bona part del poble:—allá hont aquesta gent malehida fica 'l nas,

La reforma del Concordat



—Reformeu-lo, capgireu-lo, pero no 'ns toqueu 'ls frares feu tot lo que us sembli bé; ¡ni 'ns rebaixeu cap calé!

s' acaban la pau y l' armonía. Justament de Fransa ja 'ls han tret per aixó; perque tot ho feyan anar enrenou y ab la capa de la religió embrutían á las masses y se 'ls xuclavan a sanch y 'ls quartos.

—¡Bah!—replícan els del bando oposat, que á la qüenta havian llegit el *Brusi*:—tot aixó son invencións y tonterías dels masóns, dels jacobins y de las sectas. Els frares no fan mal á ningú; ben al contrari; molts d' ells se dedican á la ensenyansa, altres cultivan l' industria y tots, en major ó menor escala, practican la beneficencia.

—Pero, ¿y 'l seu fanatisme? ¿Y 'l seu empenyo en apoderarse de la conciencia de la gent?

—Poca por ha de feros aixó. Tenint els frares aquí, es de creure que succehirá lo mateix que ara; es á dir, que 'ls que voldrán anar á missa hi aniran, y 'ls que no hi vulguin anar se 'n estarán guapo guapo. Per forsa, no es fácil que fiquin á l' iglesia á ningú.

—¿Donchs per qué 'ls han tret de Fransa?

—Per res: enveja, rivalitat de partit, els jacobins, els masóns, las sectas...

Pero l' argument que va inclinar á favor dels frares l' ánim d' aquells ignocents montanyenchs, fins dels que ab mes ardor els combatían, va ser el de 'a sopa.

—La sopa dels convents—van dir els seus defensors—es devegadas l' únich recurs que 'ls queda als pobres. ¿Quí 'ns assegura que un día nosaltres no la necessitarém?—

L' endemá 'ls frares van instalarse á Gamarussia.

¡Quína alegría la del poble al saber que la reverenda comunitat anava á establir una gran fábrica de licors!

—¡Hi haurá feyna per tothom!—deyan ballant y plicant de mans, hasta aquells que á la vigilia encare 'ls havian combatut.

Després se feu públich que, á més de la fábrica de licors, els providencials frares n' establirían un' altra de xocolata.

—Més feynal—tornava á dir la gent, entusiasmada davant de la era de prosperitat que ja creya veure comensar.

Pochs días més tart s' escampá també la grata noticia de que al costat de las dugas fábricas citadas n' hi hauría un' altra, la més gran de todas, en la qual els simpátichs religiosos se dedicarian á la producció de pastas alimenticias.

—Pero aixó será un paradís, un verdader Xauxal—exclamavan els honrats vebins de Gamarussia.

Y 'ls que ja de primer antuvi s' havian posat al seu costat, deyan ab ayre de triumfo, encantar-se ab els antiguament taxats d' anticlericals:

—¡Ja ho veyeu!.. Vosaltres que no volíau frares... ¿Qué diheu ara, davant de tot aixó?—

¡Qué havían de dir, els infelissos! Res: no 'ls quedava més que callar, baixar el cap y celt' brar interiorment els fenomenals progresss que 'l seu poble anava á veure realitzats.

La fábrica de licors va obrirse, potser fins més prompte de lo que la gent s' imaginava; pero, en quant á treballadors, els frares no necessitavan á

ningú. Poch á poquet, sense precipitarse, ells mateixos s' ho farian tots.

També s' obri aviat la de xocolata; pero per lo que toca á utilisar obrers del poble, tampoch va haverhi res de lo esperat. Els frares, afortunadament, eran forts y vigorosos, y en marxa ja la fabricació de licors, els sot rava temps pera cec' parse de la xocolateria.

—Sort—pensava la gent de Gamarussia—que la fábrica de pastas ha d' esser gran, y en eila es im possible que no hi trobem feyna.

Pero... tampoch n' hi van trobar. Inaugurada als dos ó tres mesos de residir al poble, els frares van ferse venir, Deu sab d' shont, un numerós destacament de novicis, y aquests foren els que s' encarregaren de la fabricació de las pastas.

Els vebins del poble, una mica contrariats, al veure alló van arronsar las espatllas y prenentse la cosa pel cantó més bonich, van dirse:

—Bueno: cert es que no 'ns donan feyna; pero de tots modos treballan ells, pro 'n' aixen, aumentan el consum, y aixó sempre representa pel poble un benefici.

¡Pobres gamarussins! Ben prompte pogueren convencers de que fias baix aquest punt de vista anavan equivocats.

Tot lo que 'ls frares necessitavan, si ells no ho produhían, s' ho feyan venir de fora. Criavan vi ram, cultivavan un bon tros de terra, se feyan el calsat, se confeccionavan la roba, s' inventavan, s' alsavan ells mateixos las construccións que 'ls convenían...

Y no fou sóls aixó. L' espartenyer del poble 's queixava de que apenas vení res. Era que 'ls frares feyan espartenyas y las donavan més barato.

El forner no colocava ni la mitat del pa que avans. Era que al convent també fabricavan pa pel públich.

L' adroguer passava la major part del día sense despatxar ni un xavo de safra. Era que 'ls humils religiosos se li havían quedat tota la clientela.

Posada la competencia en aquest terrenó ¿qué havia de succehir? Lo fatal é inevitable. Que aviat á Gamarussia ningú va treballar sino 'ls frares, ningú va vendre res sino 'ls frares y ningú va tenir un céntim sino 'ls frares, que pas á pas, dissimuladament y en silenci, van acabar per apot' erarse de tot, deixant al poble que 'ls havia albergat sense camisa, sense diners y sense forsas.

Pero, els que tant havían treballat per ficársels á casa, presentantlos als gamarussins com á benefichs instruments de la Providencia, un día ó altre havían de tenir rahó.

Quan els frares vejeren al poble arruínat, abatut, famolench, obriren de bat á bat las portas de la seva santa casa, y compareixen davant de la multitud ab una gran caldera, olorosa y fumejant, van dirli ab encantadora dolçura:

—¡Veniu aquí 'ls pobres, els afligits, els abandonats! El convent no us deixará morir may de gana.

Y 'l poble de Gamarussia, tal com ja al' u li havia mitj pronosticat, tirgué el consol de rebre diariament un plat de sopa dels frares.

¡Dels mateixos frares que l' havían posat en el cas de necessitarla!

A. MARCH

UN ACTE DE VIRTUT

Al amic S. GÓMEZ, ab motiu d' haver fet inscriure un fil' seu en el registre vital ab els noms d' APOLO, JUST y PROGRES, el día 15 d' Agost de 1902.

Quan avuy la negra onada de corps, está amensant, embrutit y atropllant la nostra patria estimada; quan avuy la cobardia entorpeix nostres sentits y per tot sentim els crits de la indigna hipocresia; quan l' davant del Sant Pare, mostrem la nostra impotencia, y al moit un home de ciencia li posém l' àbit de frare; tu, llal y conseqüent, despreciant, ab dignitat, els insults y la maldat de la fanática gent y 'ls l'adruchs de l' Ignorancia, un acte vas realisar, que á Gracia molt va agradar y tirgué gran resonancia.

Mes de docents ciutadans per tu s' van veure reunits, qu' eran per tot acullits, ab aplausos delirants.

Jo, tal acte de tot cor, admiro y admiraré, y ben present el tindré fins á l' hora de ma mort; puig, per més que algun llanut l' ataquí ab odi rabió, va sé un acte molt heróms de civisme y de virtut.

FRANCISCO LLENAS



ORNA á parlarse ab molta insistencia de la construcció d' una nova esquadra; una esquadra—diuhen els patrocinadors del pensament—que 'ns fassi forts á dintre de casa y 'ns guanyi 'l respecte dels de fora.

Per lo que 's veu, els nostres marinos no escarmentan.

Acaban, com qui diu, d' arribar de Cavite y de Santiago de Cuba, y ja no se 'n recordan dels consells que allí 'ls han dat.

El vicari de Zaratz, aquell zaragozano del Cantábrich que reb de las institucións una protecció tan marcada, aquest día va pronosticar un temporal furios, y en efecte, temporal va haverhi. Tothom va quedar admirat. Y 's comprén perfectament.

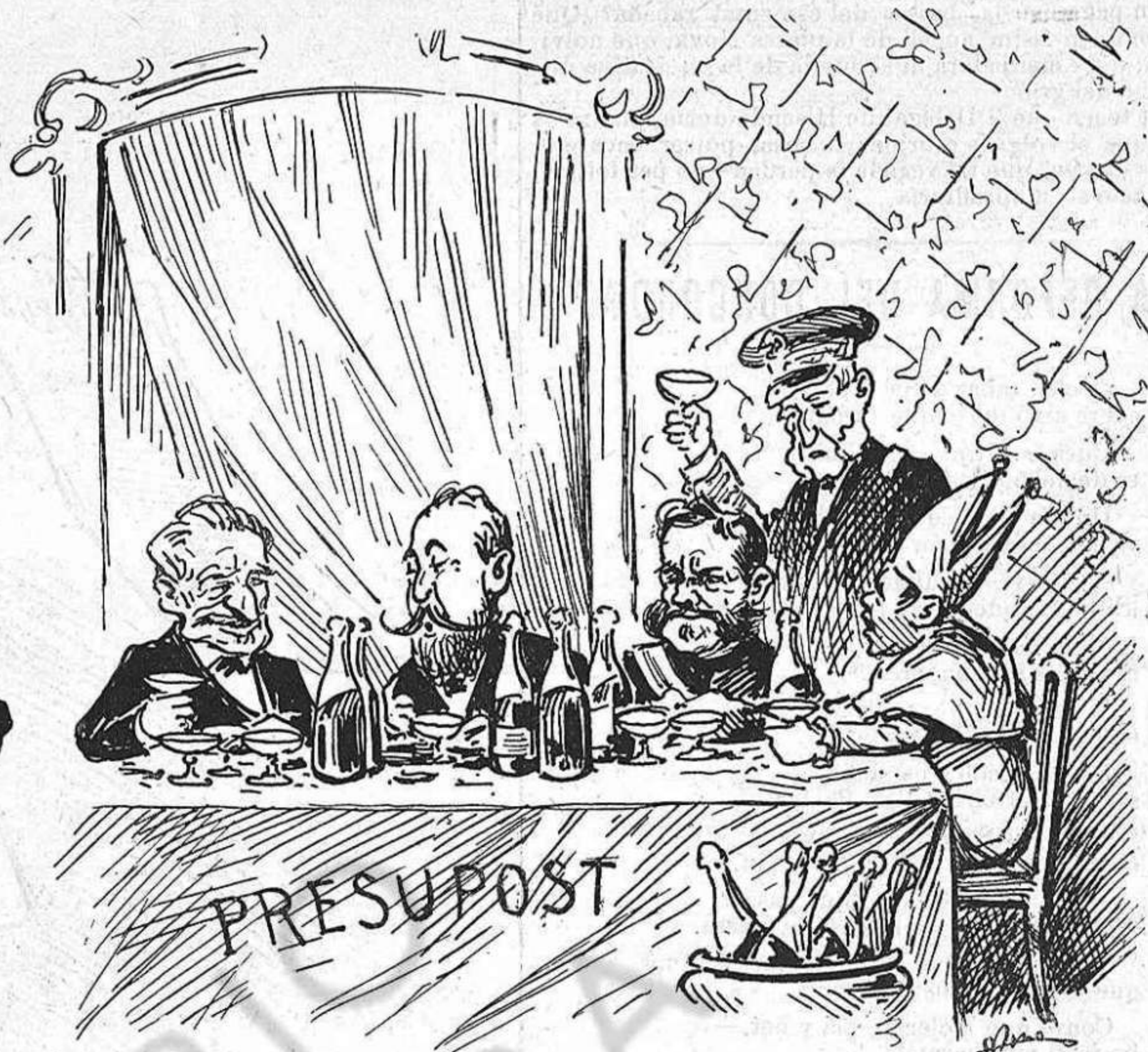
Viticultura política. — Cóm se fa 'l ví



Primer se cull el rahim.



Després se prempsa.



Y després se beu.

¡Era la primera vegada que 'l *sabi* vicari ho en certaval

Vajin contant. Hereus que fins ara li han sortit á n' en Sagasta. En Moret, hereu designat pel testador. En Montero Rios, que 's considera ab molts més drets qu' en Moret.

En Vega-Armijo, que 'n dona deu á acabar á dotze á n' en Moret y á n' en Montero.

Y en Romero Robledo, que, si se l' escoltan á n' ell, té més drets á l' herencia qu' en Montero Rios, qu' en Moret, qu' en Vega-Armijo, y hasta, si tant l' apuran, que 'l mateix Sagasta.

Ja veuhen, donchs, que aquesta situació podrá ser que 's perdi per falta de quartos, pero lo qu' es per falta d' hereus...

L' escultor Benlliure ha acabat un busto en már-mol de don Práxedes, que segóns els que l' han vist, está maravellosament bé.

La cara, sobre tot, sembla qu' es admirable. No 's pot dar paregut més perfecte.

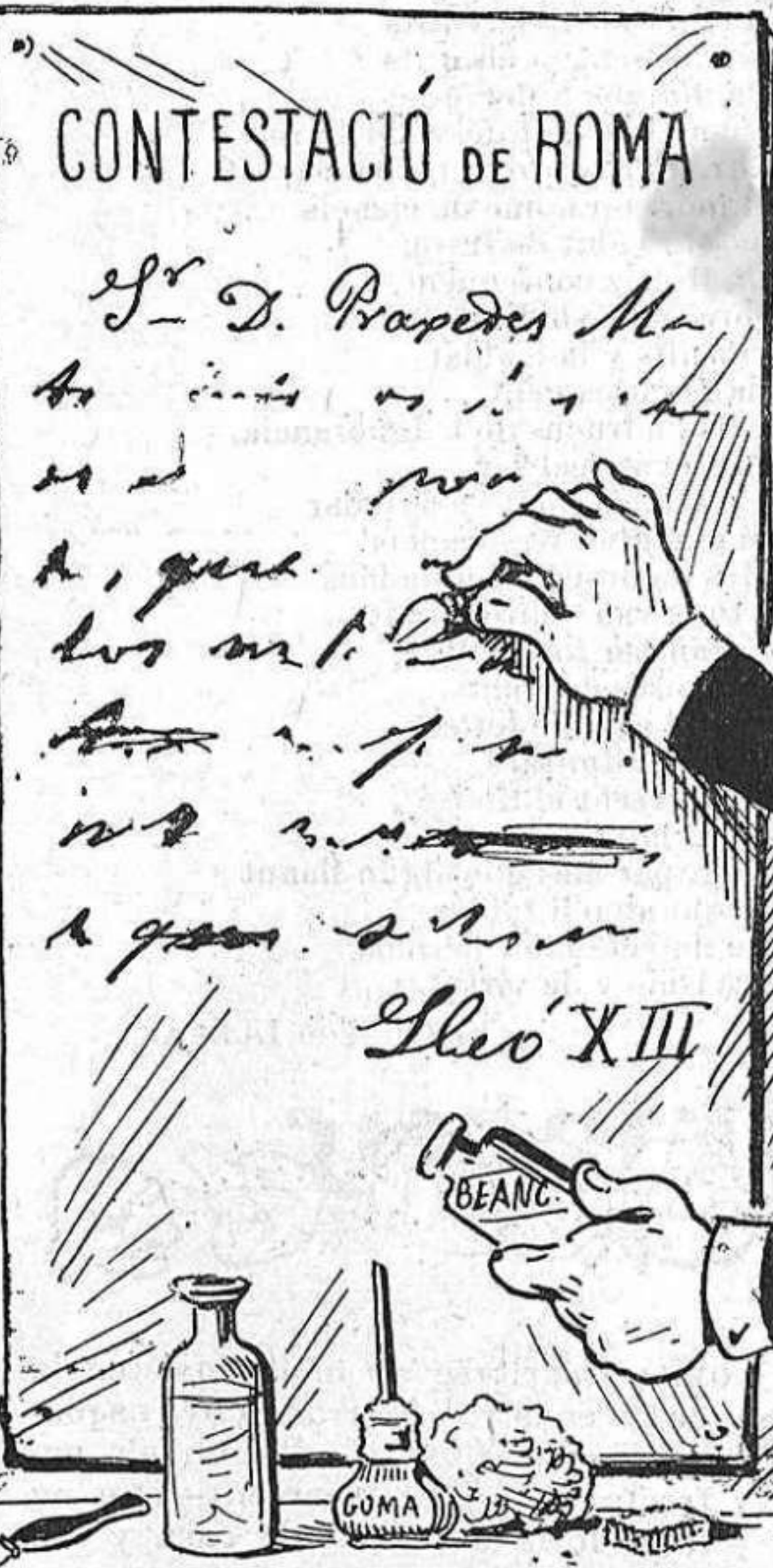
Diu que tan gruixuda la té 'l busto com ell.

¿Saltará? ¿No saltará?

Aquesta es la pregunta que está fentse molta gent, al veure l' empenyo ab que 'ls elements clericals, dirigits per Roma, treballan pera la destitució de 'n Romanones.

Si se 'n permet manifestar lo que penso, diré que jo no ho crech que 'l ministre d' Instrucció salti.

La nota de Roma



—Un cop jo hi haji fet las esmenas que 'l document necessita, l' ase 'm flich si ningú sab lo que diu.

El conde es una mica coix y 'ls coixos may hi han sigut gayre aficionats á saltar.

El bisbe de Santander condemna las Asociaciones caritativas de la seva diócesis que funcionan ab independencia de la seva intervenció.

Segóns el bisbe santanderí lo que necessitan els pobres son els auxilis espirituals més que el materialisme de las pessetas.

Aquí tenen ab descubert el negoci dels monopolisadors de la caritat católica, consistint en cobrar-se ab las pessetas destinadas als pobres els auxilis espirituals que 'ls hi prestan.

¿Quinas ideas més consoladoras no germinan en els cervells tapats pels cucuruxos de fer escamoteigs, que tenen la forma de una mitra!

En Sagasta está ensopit, y en Moret governa. Aixís demostra l' Avi del tupé que l' ha nombrat hereu, tenint posada en ell tota la seva confiança.

Quan en Sagasta 's mori, proposém que no se 'n digui res á ningú, y que se 'l embalsami. Aixís en Moret podrá seguir gobernant, y 'l partit fusionista no correrá perill de disoldre's.

El príncep de Asturias ha renunciat al seu viatge á Bilbao.

Massa 's recordan els lliberals bilbains, que signé 'l duch de Caserta, papá del gendre de D.ª María Cristina, qui dirigí las operaciones del siti contra aquella heroica ciutat.

Y, naturalment, dels pecats dels pares...

A ningú li agrada sortirne geperut per príncep d' Asturias que sigui.

El cas que s' ofereix avuy de pobles enters des-hauciats per un home sol que se 'n ha fet propietari, es realment nou, inusitat y un bon xich estrany.

Pero per poch que ho reflexioném ja no 'ns semblará tan raro. Es fins á cert punt un sintoma de lo que ha de succehir forsosament més ó menos tart en el país.

També 'ns obligarán á desocuparlo, ab els mobles á coll, si es que avants no 'ns embargan fins els mobles.

El ministre de Marina diu que tracta de adquirir un oli especial pera las probas del barco *Princesa de Asturias*.

Vels'hi aquí un barco que desde 'l moment que 'l probin ja 's podrá dir que *ha begut oli*.

Llegeixo: «El general Weyler ha marchado hoy á descansar algunos días en el pueblo de Villatova.»

¡Villatova!

Proposo que desd' ara 's cambihi 'l nom de aquest poble pel de *Villaweyler*.

Villatova y Villaweyler son sinónims.

En un dels últims consells de ministros se va prendre l' acord de desguassar un barco á fi de facilitar treball al Arsenal de la Carraca.

¿No veuhen? Aixó es molt bonich y mes que bonich divino.

Se fan barcos que no serveixen... Y feyna per construhirlos y feyna després per desguassarlos.

Aixís els arsenals treballan sempre y 'l país va pagant, perque 'n Jafá 's pugui anar guanyant aquesta trista vida.

A alguns obrers de Asturias y Santander el govern els ha concedit la creu de Carlos III y de Isabel la Católica.

Pero la majoria dels favorecuts han tingut el bon gust de renunciar á carregar ab una creu mes.

Ja es prou grossa y pesanta la que portan á sobre: la creu de un treball mal pagat, de una vida extremadament precaria y de unas aspiracions may satisfetas.

El partit socialista té una nutrida representació en el Reichstag alemany. Dias enrrera la comissió de Hisenda, de la qual ne forman part alguns socialistas s' ocupava de reformar els aranzels, y 'ls socialistas van proposar que las condecoraciones extrangeras, paguessin drets d' entrada, comprenentlas en la partida del aranzel corresponent á las *Joguinas de criaturas*.

Naturalment, el govern va retxassar la innovació; pero tot' Alemania ha rigut ab la bona sortida dels socialistas



Veyent que un toro tan fiero tenía tan poca empenya, tot el públich preguntava: —¿Qu' es aixó? ¿Un toro ó un Weyler?

Fas bé de no aná á Bilbao; aixó proba que no ets tonto: ja sabs tú que ara com ara no está el horno para bollos.

Els pagesos del meu poble bremarán desde mitj mes: el rector, salvo una lletra, ja va comensar fa temps.

¡Ay que 'n Canalejas dorm! ¡ay que 'n Canalejas badal ¡ay que no ha tapat l' ampolla y l' esperit se li esbrava!

El govern diu que ¡ya, ya, el papa diu que ¡bé, bé, el país paga qu' es gata... y aixís va passant el temps,

Noy, per fer certas disbauxas veig qu' encare ets massa jove:

demá 't torno á portá á estudi y, res, s' ha acabat la broma.

Desde dalt de la montanya baixan frares cap al pla. ¡Pobres camps d' aquesta terra! ¡Qué 'n quedaren de palats!

L. WAT



À LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA.—*Co-ral.*
 - 2.ª MUDANSA.—*Tauila—Faula—Paula.*
 - 3.ª TRENCA-CLOSCAS.—*Mal pare.*
 - 4.ª BALDUFA NUMÉRICA.—*Bordeta.*
 - 5.ª GEROGLÍFICH COMPRESIT.—*Enredo.*
- Han endevinat totes ó part de las solucions del número anterior els caballers: En Micinís, Un lancero, Emili Milá, Un petardo, Un ferretor de Figueras, Juan Tornafoch, Barbero, Noy de las mostras y Badó de Castellbisbal.



Caballers: J. Plans, S. Roig, Un manresá sech, R. Quijadas, Pau Peu Pou, F. Joanet, Un petardo, Un aficionat, Juan Sereman, Un ferretor de Figueras, A. Serra, Un xiaramatu tingolis, Josep de Vilafranca, J. P. Ll. de Figueras, Noy de las mostras, Amich de 'n Pota, Pota, Miquel Pous y J. Xuclá: Malament.

Caballers: Un lancero, E. Milá, J. Farrés Gairalt, Antoni Peliu, Un músich retirat, T. Ruseca, E. Jeta Mulla: Passador.

Caballers: J. B. y R., I. S. E., V. C. A., R. Ll., V. S. P., J. X. P., J. G. y C., C. de la C., A. A. R., R. S. S., V. P., S. R., A. M., Q. de P. y J. V.: Rebuts els originals que 'ns envían ab destí al *Almanach* y tantas gracias.

Caballers: J. S.: Gracias, bon home. Anirá.—J. Monada: ¡Uix, quin mulladé!—G. Perocafó Ras: La metrificació es acceptable, pero en el vers lliure no hi admetém assonancias. Lo altre ho guardém.—J. Montabliz: Aixó dels banyts ha perdut l' actualitat. Ademés, es defectuos, com la xarada, y no ho dihem per ganas de dirho.—J. Leonor: Si no m' enganyo alló es á la cartera. Lo d' avuy anirá probablement al *Almanach* de la Campana. Presti atenció á las assonancias dels impars y veurá el mal d' orella que fan.—Fidel Delfí: Havém rebut altraz xaradas també d' actualitat, de modo que no li prometém si hi serà á temps. Ab tot, es fácil que sí.—Aragonés Doble: *Chiquio, ridios que t' has enfadad?*—Clá y Catalá: Trasladém el projecte á la comissió corresponent.—Saraqatá: ¡Noy, qu' está bé, aixó! Vosté ha donat en el *quid*.—J. Farrés Gairalt: ¿Ara que s' acostan las festas vosté 'ns surt ab epitafts? ¡quin contrast!—Paxaset: Ni l' article ni la poesia.—Froilà: Es de lo dolent que corra.—Antoni de Massanas: La poesia estaria bé si estés bé; entén-gui, si no contingúes tantas incorreccions.—Félix Cantimpló: Están bé, y gracias. Lo que 'm diu ho traspasso al negociat corresponent.—E. A. y P.: No 'ns acaba de tocá 'l cor.—Un que ho veu tot: Vaja, ¡prou!—E. M. Gener: L' un ó l' altre, ó potser tots dos.—A. M. M.: Els cantars bilingües no serveixen. ¡Si vejes els que 'ns ha enviat l' aixirit Ego Sum! ¡Alló es *moestriat*!—E. M. R.: No fan la pesada.—J. C. P.: Nó, home no, no 'ns molesta; al contrari, se l' admira.—Q. Malleu: Se li han escapad algunas incorreccions, pero vaja, veurém d' aprofitarla.—E. M. Gener: Anirá els trencacaps.—J. E.: El dibuix que 'ns envía es estil *Mucha*... y nosaltres no piquém tant alt.—A. C. E.: ¡S' ha fet tant aixó! En ff, potser s' aprofiti.—A. Albert: Es migrat á tot serho.—J. V. B.: Aixó es casi un poema. Ho llegirém ab calma y si acás anirá al *Almanach*—A. d' O. (Copons): Pera parlarne, es necessari referirse á fets de mes relleu.—I. R. (Berga): Lo mateix li dich á vosté.—J. M. M. (Santa Coloma de Queralt): Y á vosté.—A. E. (Espuga de Francolí): Lo qu' en la seva ens explica succeheix una vegada cada semana en casi tots els pobles y poblets de Catalunya.—J. M. (Valls): ¡Vol créurem á mf? Deixemlos estar: no val la pena de tornarhi.—S. P. (Tarragona): Per mes que 'l fet es vituperable, no 'l considerém de prou interés pera ferlo públich.—B. P. (La Escala): Si fa ó no fa, 's troba en el mateix cas que 'l anterior.

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carre del Oim, número 8.
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª